

Sprawdź na kogo możesz głosować!

Do tegorocznych wyborów samorządowych zgłosiło się ponad dwieście trzydzieści tysięcy kandydatów do rad i ponad osiem tysięcy kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów! Po raz pierwszy, w prawie całej Polsce wybierzemy radnych w okręgach jednomandatowych – nasz głos poprze dokładnie tego kandydata, którego wybraliśmy. Nie zmnajmy tej szansy, sprawdźmy na kogo chcemy głosować. Obejrzyjmy listę kandydatów już teraz, dowiedzmy się kim są potencjalni radni w naszej okolicy i jaki mają program wyborczy. Kandydatów w swoim okręgu możemy sprawdzić w każdej chwili w internecie na stronie PKW lub na obwieszczeniach wywieszonych do 27 października przez terytorialne i gminne komisje wyborcze. Koalicja Masz Głos, Masz Wybór przygotowała prostą instrukcję jak sprawdzić kandydatów w swoim okręgu.

Już za trzy tygodnie wybierzemy spośród 233 369 kandydatów do rad i 8 042 kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów. Wśród komitetów, które zgłaszały kandydatów 22 były założone przez partie polityczne, 2 przez koalicje, 445 przez lokalne organizacje społeczne i 12 113 przez wyborców (spośród nich 10 658 zgłosiło kandydatów tylko w jednym okręgu). - *Warto zwrócić uwagę, że na wzrost liczby komitetów zakładanych przez organizacje społeczne. Przybyło także kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów. Będzie spośród kogo wybierać – mówi Joanna Załuska.*

W tym roku, po raz pierwszy w prawie całej Polsce (we wszystkich gminach poza 66 miastami na prawach powiatu), wybierzemy radnych w okręgach jednomandatowych. To ułatwi znalezienie odpowiedniego kandydata lub kandydatki, jak również – już po wyborach – rozliczanie go z tego jak reprezentuje mieszkańców.

Władze samorządowe decydują o wydatkowaniu prawie 172 miliardów złotych rocznie, podczas gdy dla porównania budżet państwa w 2013 r. (bez subwencji i dotacji przekazywanych samorządom) to zaledwie 76 mld¹. To właśnie one decydują o kluczowych sprawach dla naszej okolicy takich jak przychodnie i szpitale, drogi, komunikacja publiczna, bezpieczeństwo w okolicy, domy kultury, biblioteki, muzea i teatry. Dodatkowo, w tej kadencji sejmiki wojewódzkie rozdzielą 40% ostatniej, największej transzy środków UE (82,5 mld euro). Warto samemu wybrać ludzi, którzy będą decydowali o tym, jak wydać te pieniądze. Nie pozostawiamy wyboru innym, bo mogą mieć zupełnie inne priorytety i potrzeby niż my.

„Wybierzmy uważnie ludzi, którzy będą rządzić naszymi małymi ojczyznami. Dzisiaj patriotyzm, to iść na wybory i głosować świadomie. Dajmy politykom wyraźny sygnał, że wybory samorządowe są dla nas ważne, że o wynikach głosowania nie zadecyduje wyłącznie tzw. twardy elektorat. Pokażmy, że całe społeczeństwo będzie ich rozliczało z podejmowanych decyzji” – mówi Joanna Załuska, dyrektor programu Masz Głos, Masz Wybór w Fundacji im. Stefana Batorego.

---

¹ Za Paweł Swaniewicz, „Dlaczego warto uczestniczyć w działalności samorządu terytorialnego?”, 10. 2014 r.

Jak znaleźć kandydatów w swoim okręgu?

To wydawało by się dość błahe pytanie, ma ogromne znaczenie dla wyborów. Jak pokazuje badanie CBOS dla Fundacji Batorego, aż 18% wyborców nie idzie głosować, bo nie może znaleźć odpowiedniego kandydata. W dużej mierze jest to problem wynikający z trudności w zdobyciu informacji o kandydatach. Warto poznać ich listę z wyprzedzeniem, by móc dowiedzieć się kim są potencjalni radni w naszej okolicy i jakie mają plany. Do poniedziałku, 27 października terytorialne i gminne komisje wyborcze muszą wywiesić obwieszczenia z listą kandydatów i kandydatek. Dla przykładu w Bełchatowie w 2010, było ich ok. 1000. Nie przerażajmy się jednak tą liczbą. Pamiętajmy, że tak naprawdę wystarczy sprawdzić kilku lub kilkunastu kandydatów, na których faktycznie będziemy mogli głosować w swoim okręgu wyborczym. Listę dla danego okręgu możemy sprawdzić w internecie już teraz, na stronie PKW. [Koalicja Masz Głos, Masz Wybór, przygotowała prostą, obrazkową instrukcję, która krok po kroku pokazuje jak to zrobić.](#)

Jak ocenić, czy ktoś jest dobrym kandydatem?

Po pierwsze, przeczytać program wyborczy. Sprawdźmy czy pomysły i plany, które mają kandydaci i kandydatki nam odpowiadają.

Po drugie, sprawdzić, czy potencjalni radni wiedzą jakie kompetencje ma samorząd i co za tym idzie – czy ich obietnice wyborcze, są możliwe do spełnienia. Zdarza się, że kandydaci przedstawiają obietnice, których spełnienie nie leży w kompetencjach urzędów, na które kandydują. Na www.maszglos.pl znajdziesz ściągę za co odpowiada samorząd.

Po trzecie, sprawdzić (np. w Internecie, w prasie lokalnej, zapytaj sąsiadów, znajomych) czym do tej pory zajmowali się kandydaci, czy mają doświadczenie, które będzie przydatne w pracy na rzecz mieszkańców.

Oczywiście czasami zdarza się, że te wszystkie informacje nie są łatwo dostępne. W takiej sytuacji warto zwrócić się bezpośrednio do kandydatów i kandydatek. Organizujemy spotkania z kandydatami, piszmy do nich maile, dzwońmy. Sprawdźmy czy są otwarci na rozmowę z wyborcami. Przecież to spośród nich wybierzemy osoby, z którymi będziemy współpracować przez kolejne 4 lata. Jeśli kandydat lub kandydatka nie chce rozmawiać z wyborcami, to czy jako radny znajdzie czas i chęci aby kontaktować się z mieszkańcami?

Jeśli chcecie zorganizować debatę z kandydatami lub inne wydarzenie zachęcające do udziału w wyborach zapraszamy na www.maszglos.pl Organizatorzy najciekawszych wydarzeń mogą zostać wyróżnieni podczas uroczystej gali wręczenia nagrody Super Samorząd pod honorowym patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego.

Kim są obecni radni?

W ubiegłej kadencji najliczniejsza, a co za tym idzie – najsilniejsza grupa, bo aż 36% samorządowców miała związki z podlegającymi samorządom instytucjami publicznymi (przede wszystkim urzędnicy administracji i pracownicy jednostek jej podległych np. szkół, domów kultury, ośrodków pomocy, urzędów pracy, jednostek zarządzających drogami, mieszkaniami komunalnymi itp.). Druga w kolejności grupa, to osoby pracujące w sektorze prywatnym – pracownicy, samozatrudnieni i właściciele firm. Wyjątkowo mało liczna była grupa przedstawicieli organizacji

pozarządowych². Według danych GUS w upływającej kadencji kobiety stanowiły zaledwie 25,7% wszystkich radnych, a osoby młodsze niż 30 lat tylko 3,5%. 16 listopada mamy możliwość wybrać radnych, którzy będą znali nasze problemy i chcieli na nie odpowiedzieć. Idź na wybory, wybierz swojego przedstawiciela, bo każdy powód, by głosować jest ważny.

O kampanii

Pod hasłem „Każdy powód jest ważny” ruszyła społeczna kampania zachęcająca do udziału w wyborach samorządowych. Jej inicjatorką jest koalicja organizacji pozarządowych Masz Głos, Masz Wybór. Cel to przekonanie Polek i Polaków, że te wybory są bardzo ważne i każdy ma powód, aby oddać głos i zaangażować się w życie lokalnej społeczności. Więcej na www.glosuj.org.pl

W czym możemy pomóc?

- Umożliwić kontakt z ekspertami i prawnikami
- Dostarczyć dane dotyczące samorządów i wyborów samorządowych w Polsce
- Udostępnić infografiki na temat kompetencji władz samorządowych i wyborów samorządowych
- Wskazać ciekawe przykłady działań porfrewencyjnych z całej Polski

Kontakt:

Olga Skarżyńska, oskarzynska@batory.org.pl, tel. 22 536 02 62

Marta Gliszczyńska, mgliszczynska@maszglos.pl, tel: 507 000 835

Magda Oleś, moles@maszglos.pl, tel: 503 012 765

***

Czym jest Koalicja Masz Głos, Masz Wybór

Celem jej działania jest zachęcanie Polaków do licznego i świadomego udziału w wyborach. Koalicja nie prowadzi agitacji na rzecz określonych opcji politycznych, komitetów wyborczych czy kandydatów. Koalicja Masz Głos, Masz Wybór od lat prowadzi kampanie profrewencyjne np. „Zmień kraj, idź na wybory” (przed wyborami parlamentarnymi w 2007 roku) i „Pępek Europy” (przed wyborami do Parlamentu Europejskiego w 2009 roku). M.in. dzięki działaniom Koalicji udało się powstrzymać tendencję spadkową uczestnictwa obywateli w wyborach. Doprowadzono również do zmian w prawie, które umożliwiają:

- głosowanie poprzez pełnomocników osobom niepełnosprawnym i po 75 roku życia,
- głosowanie korespondencyjne dla osób niepełnosprawnych,
- zastosowanie nakładek na karty do głosowania dla osób niewidomych
- głosowanie w wybranym lokalu wyborczym, dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Członkowie koalicji:

Fundacja im. Stefana Batorego (koordynuje prace Koalicji), Centrum Edukacji Obywatelskiej, Forum Obywatelskiego Rozwoju FOR, Fundacja Projekt: Polska, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Instytut Spraw Publicznych, Izba Gospodarcza Reklamy Zewnętrznej, Izba Wydawców Prasy, Polska Fundacja im. Roberta Schumana, Konfederacja Lewiatan, Stowarzyszenie Komunikacji

---

² Katarzyna Dzieniszewska-Naroska, Grzegorz Makowski „Samorządowe unie personalne”, Fundacja i. Stefana Batorego 10. 2014 r.

Marketingowej SAR, Stowarzyszenie Prasy Lokalnej, Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Stowarzyszenie Szkoła Liderów.